

СТАНОВИЩЕ

От: *доц. д-р Ралица Цекова Арсова*
Университет за Национално и Световно стопанство, Катедра
„Физическо възпитание и спорт“;
Научна специалност: 7.6. Спорт

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по професионално направление 7.6 *Спорт в НСА „Васил Левски“*.

Автор на дисертационния труд: *Димитър Росенов Михайлов*

Тема на дисертационния труд: *„Контрол на специфичната работоспособност при елитни спортисти в олимпийското таекуондо“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 683/28.06.2024 г. на Ректора на НСА „Васил Левски“.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Борба и джудо“ на НСА „Васил Левски“.

Димитър Михайлов има богат и успешен състезателен, треньорски и организационен опит в таекуондо. Повече от 20 години той се занимава с този спорт. Негови състезатели са медалисти от международни състезания. Димитър Михайлов заема ръководни позиции в Световната таекуондо федерация, организира едни от най-големите състезания в Европа в този спорт.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 127 страници и е структуриран в увод, четири глави и литература. Представени са 20 фигури и 28 таблици. Списъкът на литературните източници включва 138 заглавия, като от тях 124 са на латиница.

През 2000 г. таекуондото стана олимпийска дисциплина. В страната ни този спорт се разви през годините и вече има успехи в значими международни състезания.

Контролът във високото спортно майсторство цели да се оптимизират тренировъчният процес и състезателната дейност на базата на обективна информация за ефекта на приложените въздействия върху спортиста.

В този аспект темата за контрола на специфичната работоспособност при елитни таекуондисти в олимпийския стил е актуална и полезна.

В структурно отношение дисертационният труд обхваща 4 раздела, които са добре подредени

Първата глава „Литературно проучване. Постановка на проблема“ е в обем от 38 страници и включва 6 подраздела. Тя е разработена обстойно, като е направена характеристика на съвременното олимпийско таекуондо, както и характеристика на специфичната работоспособност. Засегнати са проблемите на контрола в олимпийското таекуондо, както и ролята на правилата в този спорт. Личи опита и компетентността на докторанта по изследвания проблем.

Изложената в края на раздела „Работна хипотеза“ е добре обоснована на основата на направения теоретичен анализ.

Във втората глава целта на изследването е добре формулирана, както и задачите. В този подраздел са описани обекта и предмета на изследване, участващите в изследването състезатели по таекуондо.

Методика и организацията на изследването са много добре разработени. Добива се ясна представа за изследователската програма, която е използвал докторантът. Направено е обстойно описание на тестовете, както и на педагогическия експеримент. Посочени са използваните математико – статистически методи.

Трета глава „Анализ на резултатите “ е разработен в 5 подраздела и е в обем от 42 страници.

С висока стойност са разработените проблеми на контрола върху физическото развитие и специфичната работоспособност на състезателите по таекуондо. Особено ценна и полезна е представената нормативна база за контрол и оценка на физическото развитие и специфичната работоспособност в таекуондо, както и методическите указания за нейното прилагане. Всичко това ще подпомогне тренировъчния процес и ще доведе до неговото ефективно управление.

Представените научни резултати и факти са добре онагледени с таблици, фигури, и снимки, които илюстрират установените зависимости.

Обобщенията на дисертационния труд съответстват на извършената емпирична работа. Направени са 9 извода и 3 препоръки, които имат висока практическа стойност.

3. Оценка на научните приноси

Представените приноси отразяват много точно изследваните проблеми и постигнатите резултати, заложи в дисертационния труд. Напълно съм съгласна с така представените приноси, а именно:

1. Проблемът за функционалното натоварване и оценката на специфичната работоспособност в олимпийското таекуондо е недостатъчно изследван.
2. Резултатите от анализа на техническата ефективност на състезателите по таекуондо показва, че в основата на успеха е умението за доброто пласиране и нивото на специфичната издръжливост.
3. Установена е относителна стабилност на показателите и относителната хомогенност на изследваната група по отношение на телесната маса и индексите на охраненост.
4. Изследваните таекуондисти имат по-висока пикова мощност, отнесена към килограм тегло, но по-отношение на индекса на умората – по-високите стойности информират за ниско ниво на подготвеност и по-нисък функционален капацитет.
5. Ръстът влияе слабо върху оценката на анаеробния капацитет на състезателите и настъпването на умората при изпълнение на WanT, за разлика от теглото, където зависимостите са умерени. Това означава, че увеличаването на теглото води и до увеличаване на анаеробния капацитет на състезателите, както и до по-бързо настъпване на умора.
6. Резултатите от проучването показват от слаби до умерени коефициенти на корелация между показателите на САНТТ и WanT. Внимание заслужава умерената отрицателната корелационна зависимост между средната мощност (AP) и максималната пулсова честота -0.48 . Тази корелация може да бъде полезна за оценка на анаеробния капацитет на таекуондисти като критерий за специфична работоспособност.
7. Факторната структура на специфичната работоспособност на таекуондистите се определя от 4 основни фактора, които обясняват относително висок процент от изходната дисперсия на изследваното явление. С най-значим принос към специфичната работоспособност са функционалните показатели, които се определят и като основен фактор на постижението в съвременното много динамично таекуондо.

8. Т-оценките в зависимост от тегловите категории могат да послужат като референтни стойности за разработването на специфични тренировки за кондиция. Също така съотношението ръст/тегло може да бъде критерии за ефективност на състезателите в таекуондото, както и за селекцията на бъдещи таланти.
9. Разработената нормативна база за контрол и оптимизационните модели на физическото развитие и специфичната работоспособност на таекуондистите е надеждна база за текущо проследяване на подготвеността им.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертацията са публикувани две статии – една самостоятелна и една в съавторство. Двете публикации са в индексирани издания.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът представя коректно дисертационния труд. Той е с общ обем от 31 стр. и е структуриран по следния начин: обобщено съдържание на дисертационния труд; изводи; справка за научните приноси в дисертационния труд; списък на публикациите по темата на дисертационния труд.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Конкретни въпроси, и бележки към докторанта нямам

7. Заключение

Представеният за оценяване дисертационен труд на Димитър Михайлов е актуално научно изследване, с постигнати приноси от научен и научно-приложен характер. Полезен за спортните педагози и треньори, с принос за спортната теория и практика.

Всичко посочено по-горе ми дава основание да изразя положително становище и да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователна и научна степен „Доктор“ на Димитър Михайлов в професионално направление 7.6 „Спорт“, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

гр. София

Автор на становището:

24.07.2024 г.

/доц. Ралица Арсова, доктор/

OPINION STATEMENT

By: Assoc. prof. Ralitza Tzekova Arsova
University of National and World Economy,
Department Physical Education and Sport;
Scientific specialty: 7.6. Sport

Regarding: Dissertation work for awarding the educational and scientific degree “Doctor” in professional field 7.6 *Cnopm in NSA “Vassil Levski”*

Author of the dissertation work: *Dimitar Rosenov Mihailov*

Topic of the dissertation work: *"Control of specific work capacity in elite athletes in Olympic Taekwondo"*

Reason for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 683/28.06.2024 by the Rector of the National Sports Academy "Vasil Levski".

8. Information about the doctoral student

The doctoral student has been trained in a doctoral program at the department "Wrestling and Judo" of the NSA „Vasil Levski“.

Dimitar Mihailov has demonstrated rich and successful competitive, coaching and organizational experience in Taekwondo. He has been involved in this sport for more than 20 years. Competitors trained by him are medalists in international competitions. Dimitar Mihailov holds leadership positions in the World Taekundo Federation; he organizes some of the most significant competitions in Europe in this sport.

9. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation has a volume of 127 pages and is structured in an introduction, four chapters and references. The dissertation is visualized by 20 figures and 28 tables. The list of literary sources includes 138 titles, of which 124 are in Latin alphabet.

In 2000, Taekwondo became an Olympic sport. In Bulgaria, this sport has gained popularity over the years and achieved already successes in significant international competitions.

The control in high sports performances aims at optimizing the training process and the competitive activity based on objective information about the effect of the used methods in the athlete's training. In this aspect, the topic of the control of specific work capacity in elite taekwondo athletes in the Olympic style is relevant and useful.

In structural terms, the dissertation is developed in 4 sections, which are well arranged.

The first chapter "Literary survey. Statement of the problem" is in a volume of 38 pages and includes 6 subsections. It has been thoroughly developed; it presents a characteristic of modern Olympic Taekwondo, as well as a characteristic of the specific workability. Issues of control in Olympic taekwondo are outlined, as well as the role of the rules in the sport. This chapter demonstrates the experience and competence of the doctoral student on the researched problem. The working hypothesis presented at the end of the section is well grounded on the basis of the theoretical analysis.

In the second chapter, the aim of the research is well formulated, as well as the research tasks. In this subsection, the object and the subject of research, the taekwondo competitors participating in the research are described.

The methodology and organization of the research are very well developed. It gives a clear idea of the research program used by the doctoral student. The tests as well as the pedagogical experiment are described in detail. The mathematical and statistical methods used are indicated.

The third chapter "Analysis of the results" is developed in 5 subsections and is in a volume of 42 pages. Of great value are the developed problems of control over the physical development and specific working capacity of taekwondo competitors. Particularly valuable and useful is the presented regulatory framework for control and assessment of physical development and specific working capacity in taekwondo, as well as the methodological guidelines for its application. All this will support the training process and lead to its effective management.

The presented scientific results and facts are well illustrated with tables, figures, and photos that visualize the established dependencies.

The summaries of the dissertation correspond to the empirical work carried out. Nine conclusions and three recommendations have been made, which have a high practical value.

10.Evaluation of the scientific contributions

The presented contributions reflect very precisely the researched problems and the achieved results laid down in the dissertation work. I fully agree with the contributions presented as follows:

10. The problem of functional load and assessment of specific work capacity in Olympic Taekwondo is insufficiently researched.
11. The results of the analysis of the technical efficiency of taekwondo competitors show that the basis of successful performances is the skill for good placement and the level of specific endurance.
12. A relative stability of the indicators and a relative homogeneity of the studied group in terms of body mass and safety indices were established.
13. The taekwondo players studied had a higher peak power per kilogram of weight, but in relation to the fatigue index - higher values indicate a low level of fitness and a lower functional capacity.
14. Height has a weak influence on the assessment of the anaerobic capacity of athletes and the onset of fatigue when performing the WanT, in contrast to weight, where the dependencies are moderate. This means that an increase in weight also leads to an increase in the anaerobic capacity of the athletes, as well as a faster onset of fatigue.
15. The results of the study show weak to moderate correlation coefficients between CAnTT and WanT indicators. Noteworthy is the moderate negative correlation between average power (AP) and maximum heart rate -0.48 . This correlation may be useful for evaluating the anaerobic capacity of taekwondo athletes as a criterion for specific performance.
16. The factor structure of the specific working capacity of taekwondo players is determined by 4 main factors that explain a relatively high percentage of the initial variance of the studied phenomenon. With the most significant contribution to the specific working capacity are the functional indicators, which are also defined as the main factor of achievement in the modern, very dynamic Taekwondo.
17. T-scores depending on weight categories can serve as reference values for the development of specific fitness training. Also, the height/weight ratio can be criterion for the performance of taekwondo competitors as well as for the selection of future talents.
18. The developed normative basis for control and the optimization models of the physical development and specific working capacity of taekwondo players is a reliable basis for ongoing monitoring of their preparedness.

11.Evaluation of the publications related to the dissertation

Two articles have been published on the topic of the dissertation – one authored and one co-authored. Both publications are in indexed editions.

12.Evaluation of the abstract

The abstract correctly presents the dissertation work. It has a total volume of 31 pages and is structured as follows: summarized content of the dissertation; conclusions; reference to the scientific contributions of the dissertation work; list of publications on the topic of the dissertation.

13.Criticisms, recommendations and questions

I have no specific questions or notes to the doctoral student.

14.Conclusion

The dissertation presented by Dimitar Mihailov for evaluation is an up-to-date scientific study, with scientific and applicable contributions. It is useful for sports educators and coaches, with contributions to sports theory and practice.

All of the above stated gives me reason to express a positive opinion and to propose to the respected members of the scientific jury to award Dimitar Mihailov the educational and scientific degree "Doctor" in professional field 7.6 "Sport", doctoral program "Theory and Methodology of Sports Science" ".

Sofia

24.07.2024

Reviewer:

/assoc. Prof. Ralitza Arsova, PhD/